

Värdebeskrivning för riksintresse för kulturmiljövården i Västra Götalands län

Beslutsdatum: 1987-11-05

Revideringsdatum: 2018-05-07

Forsvik [R 4] (Undenäs sn)

Motivering:

Bruks- och industrimiljö från 1800-talet på industriplats där vattenkraften möjliggjort olika typer av industriverksamhet sedan medeltiden. Vattendrag med ursprungligen två strömfåror som nyttjats åtminstone sedan 1400-talet för malning, sågning och järnframställning. Övergång från järnbruk till gjuteri, träsliperi och sågverk under 1800-talets senare hälft, en typisk omstrukturering under den så kallade bruksdöden. Industribyggnader, bruksherrgård och arbetarbostäder huvudsakligen från 1860 – 1910. Kyrka och prästgård från 1930-talet.

(Bruks- och industrimiljö)

Uttryck för riksintressena:

Tät industrimiljö mellan två sjöar med många olika industribyggnader placerade utmed strömfåran med delvis murade kanter. Träsliperibyggnad med rödfärgad träpanel och tillhörande turbiner med intag, kalorifärbyggnad med trumma av järn in till träsliperiet, kraftstation av tegel med trätub från fallet, modellförråd, kolbod och mjölnarbostad av rödfärgat trä söder om strömfåran.

Kvarnbyggnad delvis av vitputsad sten, delvis med rödfärgad träpanel vid den södra igenlagda fåran. Järnbod av vitputsad sten med brutet tak med tegel vid Dammsjön i väster.

Gjuteribyggnader, mekanisk verkstad, varv, smedja och kontor, flertalet byggda av rött tegel och med tegeltak, kontoret med skiffertak, norr om fallet. Område omedelbart norr om brukskontoret med likartade bruksbostäder och tillhörande förrådsbyggnader, allt i rödfärgat trä med tegeltak, delvis i rader längs flera bruksgator. Tjänstemannabostäder med ljusmålad träpanel och tegeltak vid Bottensjön. Konstruktioner som fördämningar, vattenintag, broar och bryggor i anslutning till fall och sjöar. Bruksherrgårdens bebyggelse väl synlig på den östra sidan av Bottensjöns vik med bostads- och ekonomibygnader, samt park och allé norrut mot skolan. Kyrka och prästgård av rödfärgat trä norr om bruksområdet. Egnahemsbebyggelse av sekelskifteskaraktär, tidigare butiksbyggnader och uthus söder om bruket längs landsvägen fram till Göta kanal, samt tjänstebostäder och egnahemsbebyggelse av varierande ålder i bostadsområde söder om kanalen.